

HISTORICKY DŮLEŽITÝ ROK 1250

Rudolf Steiner

[...] V tomto období ovšem makrokosmické poměry působily ve fyzickém světě tak, že se jejich působení projevilo v oněch obrovských fyzických revolucích naší Země, které nalézáme jako atlantskou katastrofu a které úplně proměnily tvářnost Země. Šlo o nejsilnější fyzickou proměnu, nejsilnější působení makrokosmu na Zemi. Zato vliv z této strany na ducha lidí byl tenkrát nej menší; proto méně silné mocnosti hierarchií mohly v tomto období začít na člověka uplatňovat silný vliv, který pak zvolna opět odezněl.

Tedy tam, kde duchové formy v mohutné revoltě působili na fyzický svět, neměli tito duchové tolik času působit na ducha člověka, takže fyzický svět se člověku takřkajíc ztrácel pod nohama. Člověk byl však právě během atlantské katastrofy nejvíce vytržen do duchovního světa a teprve pozvolna se v poatlantské době zase dostával do světa fyzického. Jestliže si tedy uvědomíte, že v této době, čili zhruba šest až sedm, osm tisíc let před naším křesťanským letopočtem, byl uplatňován nejmenší vliv na lidského ducha a největší vliv na fyzické poměry Země, nebude pro vás nijak obtížné představit si, že může existovat jiný časový úsek, kdy tomu bude naopak: kdy ti, kdo takovou věc mohou vědět, budou opačným způsobem vnímat nejmenší vliv na fyzický svět, zato však právě ze strany duchů formy ten největší vliv na lidského ducha.

Můžete si nejprve v duši hypoteticky vytvořit konstrukci, že v dějinách může existovat bod, kdy nastává opak velké atlantské katastrofy. To samozřejmě nebude tak snadné pozorovat; člověk, který je v naší poatlantské době tak velmi disponovaný pro fyzický svět, si totiž atlantské katastrofy, při níž zanikají světadíly, okamžitě povšimne. Méně si už povšimne toho, budou-li mít duchové formy silný vliv na lidskou osobnost a jen nepatrný vliv na to, co se odehrává navenek. Okamžikem, kdy nastalo to, čeho si lidé přirozeně tolik nevšímají, je rok 1250 křesťanské éry. A tento rok 1250 je vskutku neobyčejným, historicky důležitým rokem.

Je to období, které můžeme charakterizovat zhruba takto: Duchové, abych tak řekl, cítili nutnost tím nejdůkladnějším způsobem vyjádřit, jak člověk pohlíží vzhůru k vyšším božským bytostem stojícím nad ostatními hierarchiemi, jak se snaží vytvořit si k těmto bytostem - jež zprvu vnímá jako jednotu, nejprve skrze Jahva a pak skrze Krista - vztah a všechno lidské vědění vynakládá k tomu, aby odhalil mystéria Ježíše Krista. Byla to doba, která byla zvláště vhodná k tomu, aby lidstvu byla přinesena mystéria, získávající podobu v bezprostřední souvislosti duchovního světa s přírodním působením.

Vidíme tedy, že tento rok byl výchozím bodem velkého a precizního rozpracování toho, v co se dříve pouze věřilo, co se tušilo: výchozím bodem dnes jen nedostatečně oceňované scholastiky. Také však byl výchozím bodem zjevení, jež se přihlásilo ke slovu v takových duchách, jakým byl například Agrippa z Nettesheimu, a jež se nejvýrazněji projevilo v celém rosikrucianství. Z toho vidíme, že chceme-li hledat hlubší síly historického vývoje, musíme věnovat pozornost ještě úplně jiným poměrům než jen těm, které jsou zjevné. Za tím, co jsem teď řekl, se skrývají například i síly, jejichž působení se uplatňuje v tehdy již existujících a doznívajících křížových výpravách. Celé evropské dějiny, zejména to, co se odehrává mezi orientem a západem, je možné jen díky tomu, že v pozadí stojí síly, které jsem teď popsal. Můžeme tedy říci: Jsou dvě časová období, z nichž jedno může být označeno jako velký zvrat na vnější fyzické pláni a druhé jako přechodná doba všeho, co muselo žít v skrytu mystérií. Musíme si však uvědomit, že u všech těchto věcí existují zase jiné zákony, které ony hlavní

zákony kříží. A tak pochopíme, že do této doby spadá výchozí bod velkých zjevení, že tato doba je velmi vhodná, aby se v ní vyskytl člověk, jenž byl kdysi jako Julianus Apostata inspirován v eleusinských mystériích. Na svou duši pak nechal působit vše, co přišlo v podobě zjevení duchů formy. Trvá to ovšem vždycky zhruba čtyři sta let, kdy působí první nápor nějakého mohutného vlivu; pak začne odeznívání a proudy se začnou jaksí oddělovat. To, co tenkrát lidé zřeli za přírodními jevy v podobě spirituálního pozadí, tudíž působilo tak, že na ono spirituální pozadí zapomněli a uchovali si pouze vědomí přírodních jevů. Tak tomu je v současnosti. A Tycho Brahe je zároveň jedním z posledních lidí, kteří ještě chápali spirituální skutečnost v pozadí toho, co je vnější přírodní vědou. A právě Tycho Brahe je proto tak báječnou osobností, že na velmi vysoké úrovni ovládá vnější astronomii, že objevuje tisíce hvězd a dalších skutečností, a přitom v duši chová spirituální působení velkých mocností, že celou Evropu uvede v úžas, když směle a troufale předpoví smrt sultána Sulejmana.

Vidíme, že ze spirituálního poznání přírody, které v roce 1250 začíná a které před nás předstupuje v takových duchách, jako je Agrippa z Nettesheimu, se pozvolna vylupuje to, co je později jen vnějším přírodním působením; zatímco to vnitřní, spirituální setrvává v onom tajuplném proudu, který je nám znám jako rosikrucianství. Tady pak plynou oba proudy dál. [...]

GA 126, pátá přednáška, Stuttgart, 31. prosince 1910